

Hospodářská Besídka.

FARMÁŘŮM NA UVÁŽENOU!

Píse J. F. Drábek, Florence, Neb.

V čísle 29. t. l. p. F. Selement správně poukazuje na naši obvyklou líknavost vůči zájmům společným. On podává tamní neblahý (snad) pád obilního elevátoru, majetku to rolníků. On také poukazuje na jisté listy, které také nepochybně pomohly ochotně pokopat základy a tak uspišit pád. Na konec se ptá: Co tomu říkáte, rolníci, dělníci a členové tohoto listu? Žádám et. red. o drobet místa, bych také mohl podat své zkušenosti v tom směru a co o tom soudím. Každý podnik sebe lepší, který má za účel povznést rolníka, neb dělníka vůbec, naráží na "krtky a hrobaře". Není tomu příliš dávno, kdy rozhodnul jsem se, dle svých skrovných sil objasnit rolníkům, co považují za jejich svaté právo, totiž stanovit přiměřené a spravedlivé ceny na své výrobky, tak jak se v jiných oborech práce děje. Předem byl jsem žádostiv vědět, kterak předtím redaktoři tento můj "útlý stromek" přijmou do svých listů. Zaslal jsem do Osvěty tento dotaz: "Prosím, dejte vaše dobrozdání zda-li farmáři mají nějaké právo stanoviti ceny na své výrobky?" V Hovorné jsem dostal na to krátkou, ale jasnou odpověď.

"Každý má právo požadovat plat za svoji práci." Zároveň ale bylo přidáno, že by to byl trestuhodný trust! A na konec by se toto spiklenci a unionisté vůbec mohli dostat za mříže. To bylo pěkné uvítání zda? Kdo tuto drsnou odpověď psal, nevím. Soudím ale, že to byl ten nejstarší pán. To mne nezastrašilo. Napsal jsem dlouhý dopis do Osvěty. Na ten jsem navázal částečně svoji odpověď na to právo farmářů, ten trust a ty mříže. Zároveň jsem objasnil účel Farmers Unions čili rolníckých jednot, které tím časem téměř ve všech státech se silně rozmáhaly. Byl doslovně otkisnut. Díky za to red. p. V. F. Zde byl počátek a konec, co se Osvěty týkalo. Písa zde vhodná nebyla. Zanesl jsem ten samý "stromek" do našeho Hospodáře v dobré naději, že tam se mu dostane náležitě pody a dobrého uvítání.

Zde jsem teprve dostal na frak! Mé otázky stranu stanovení cen se dostaly do rubriky a na konec sloupec tam, kde se radí rolníkům, jak se mají chránit husy a zabíjí vši na prasatech. Nikdo to ovšem nečetl! Ostatní díl mého listu se vztahoval na F. Jednotu. To bylo postaveno na čelné místo a (obrazně řečeno) polito ledovou vodou a posypáno náhledy p. red. Zde můj ubohý "stromek" dostal smrtelnou ránu. Pan red. jak pravil, čítal list "Uto to Date Farming" již čtyři roky, ale spolek ten ani za mák dobrého rolníků neprospl. Mimo to prezident Everett prý není — nic hodného atd. Brzy na to v Hospodáři přišlo sáhodlouhé pojednávání od p. redaktora — soudím toho staršího. Zde se hleděla dokázat nemožnost, aby farmář měl právo stanoviti ceny na své výrobky. Pro příklad se vzala Drábekova farma — taktéž jedna farma z Kansasu. Bylo to as na třech sloupcích. Drábekem se šnejkalo sem a tam. Jeho osobě se věnovalo více místa než věci, o které se jednalo. Konečně, aby to náležitě vše opeřil, odlehčil sobě satyrou a paprikou takto: "Až budou růsti boty a bačkory v zemi jako braunbory a kalhoty na stromech jako jablka, pak ano — ale ne dříve!" Napsal jsem na to delší dopis do Hospodáře. Než jsem jej zaslal, vyjednal jsem s redakcí, že v pádu, kdyby nemohl být otkisnut, mně bude navrácen. Tušil jsem předem, že by jej koš byl pohled a uhořel jsem. Otkisnut nebyl, bylo v něm moc pravdy. Po delším upominání mně byl navrácen. Na to nastalo ticho. "Můj milovaný stromek" pro tu dobu zahynul. A písaí redaktoři nepochybně strouhali tím hloupým farmářům merkvisku.

Některik měsíců bylo úplně přiměř. Přišel nový rok a zároveň čas pro sváteční číslo Hospodáře. Toto číslo má velký odlyt snad po celém světě. Pánsko, zde by, za vzácná příležitost ty "ehlnpáče unionisty" hojně polehlat do žeber a tak se i stalo. Šli na to pánové opatrně. Byl pro tuto šlechtnou práci zvolen kmotr Dbal a jeho oběť Nedbal. Zde budí zaznamenané, že kmotr Dbal, stará bába Nedbalova a soused Nedbal jest trojice pod jedním kloubkem a zasedá v Národní Tiskárně blízko p. redaktora. Tak se alespoň domnívám. Kmotr Dbal se hned pustil do ubohého Nedbala stranu té nové pověry unionismu. Nedbal se chvíli bránil, ale co platno, po dlouhém zápase, v kterém Dbal Nedbalem "podlahu zametal", konečně Nedbal uznal moudrost kmotra Dbala a farmerského spolku se na dobro odřekl. Kmotr Dbal, aby sobě ještě na konec záhu dobře ohehlal, rozkřiknul se as takto: "Ti hloupi sedláci jsou jen ti "suekers" a jejich úředníci a zejména jejich prezident "rzaví Ajryši". Zde byl hovor ukončen. Kmotr Dbal byl na koni a vesel. Když jsem Dbala a Nedbala v tom novoročním čísle přečetl — netažte se, jak mně při tom bylo. Mrštil jsem s tím o zem a na to odnesl do prasečí ohrady. Sednul jsem ke stolu a psal takto: Pan V. Chládek, Seio, Oregon: — V novoročním čísle Hospodáře pod Vaším jménem jest rozhovor, týkající se Farmers Unions — jejich úředníků a členů vůbec. Po přečtení však té můj náhled o Vás a o Vašem zdravém rozumu doznal značné změny. Prosím Vás, kterak jste mohli duševně a morálně tak náhle poklesnouti? Jest mnoho členů v naší mohutné Jednotě, že to budou považovat za zradu ze strany Vaší. Odpusťte, když Vám řeknu — mluví řečeno, bylo to od Vás drzá smělost." Toto není do slova, jak jsem tehdy psal. Hlavní body zde ale jsou. Asi v týdnu jsem dostal od p. V. Chládky odpověď. Po přečtení toho jak mně bylo, není třeba povídat. Vojta Chládek to nepsal! Byl to hanebný padělek! Nyní jsem viděl celou věc docela jasně. Pomyšlil jsem si, hoši, počkejte!

Opět psal jsem asi takto: Čtenáři red. Hospodáře: Mám dobrou příčinu se domnívat, že ten hanepis Dbala v novoročním čísle Hospodáře jest ohavný padělek, konina to, za kterou by se evropský slouha styděl. Co čtenář t. l. soudím, že jsem oprávněn vědět, kdo má právo venkovany podobně hanobit. Přijí sobě vědět, kdo to psal! Doslova to snad není, ale hlavní body ano. Obálku zařepil a adresoval jsem: Mr. John Rosický, Omaha, Neb. Ač bydlím pouze deset mil od pošty v Omaze, pro jistotu jsem nechal list ve Florence registrovat, aby nezaobloužil. Šťastně na místo došel. Tuto jest odpověď od slova ku slovu. Odpověď tu mám při ruce. Mimo obvyklé formality zní takto: "Omaha, Neb., 18. dubna 1907. Pan redaktor Kroupa odevzdal mi dopis, znějící na něho i na mne k odpovědi a odpovídám na týž, že jest redaktorova dobrá vůle, jestli komu na slušné požádání sdělí jakékoliv redakční tajemství, za kteréž považuje se i pisatel jakéhokoliv článku neb zprávy." Nyní následuje několik řádků, co se pro veřejnost nehodí. Končí takto: "Je sice pravda, že Vás dopis není hoděn odpovědi, ale vzhledem ku osobnímu přátelství, odpovídám přece. — Jan Rosický." Přátelský pozdrav p. R. jsem vynechal.

V mém výše uvedeném dopisu jsmu Dbala nazval zákeřníkem a zbabělcem, to jest pravda. To soudím dosud. Zde máme cosi zvláštního! Dle toho každý něčema má právo hanobit miliony členů Farmers Union a jejich úředníky — a sehořat se pod jméno Vojty Chládky ze Seio, Oregon. Za podobnou službu jej vřel pan redaktor vezme ochotně pod své křídlo a "vetřelečím" se vynadá a řekne, že to "tajemství" redakce. Pánové v Národní Tiskárně soudí, že pátí po lidech z úkrytu jest docela v pořádku. Obranu vhodit do koše — také. Či čtenář necht rozhodne sám.

Kdo mne zná osobně, ví, že není třeba svědků na mé výpovědi. Ostatní však k lepšímu pochopení celé věci tuto podávám trefně několik dopisů od p. J. V. Chládky, jež týkají se rozhovoru Dbala. Seio, Oregon, 17. února 1907. — Ct. p. J. F. Drábek: Těmž mne, že jste si všimnul omě krandaniny pod mým jménem v I. čísle Ho-

spodáře a ji dle zásluhy odsoudil. Díky Vám! Hned po přečtení omě mazanie a urážlivých výpadů proti farmářstvu vůbec a proti A. S. E. zvláště, jsem si zakázal, aby se neopovažovali více používat mého, neb Dbala a Nedbala jména. Krandanina ona nejspíše byla napsána p. E. Kroupou, redaktorem, a uveřejněna bez mého vědomí vůbec. Vše se má takto: Před 15 roky počal jsem psáti články "Dbal a Nedbal" a sice články poučné a doufám, že jste neměl nikdy před tímto posledním, na co byste mohli poukázat, jako na sprostáctví, což celý vlnistelný článek je. Před dvěma měsíci jsme se nepohodli s vydavatelstvem a já přestal úplně a na dobro "Nedbala" psáti. Ani mně ve snu nenapadlo, že by byl pan redaktor tak smělý a pod moje jméno a na mé zodpovídání napsal takový nesmysl a ošitou urážku rolnictvu. Uvěřte zajisté, že jsem s tělem i duší pro společování farmerů proti kapitalismu, kdž Vám zároveň sdělím, že jsem duší i tělem socialistou a pro tuto ideu pracuji vždy a všude. V mém precinktu se čítá ze 76 hlasů 39 socialistických ve třech letech. Se zájmem sleduji Vaše dopisy a pojednání v Pokroku a bylo mi vždy divno, že jste nepsal v Hospodáři. Nyní však vidím, odkud vtr vje. Dopisy Vaše by asi nenašli inost před očima p. redaktora a snad i vydavatele. Ano, zrazování farmerů od společování — a uvědomení důležitých podniků v posměch, tím asi doufají prospět farmerstvu. Se sedcím pozdravem vždy pro socialism A. S. E. — V. Chládek.

V druhém dopisu p. Chládky, týkajícím se této záležitosti, první část obsahuje celkem to samé, jako dopis prvý. Na konec píše takto: Dopsal jsem redakci a zaslal obrazení k uveřejnění; redakce Hospodáře však, místo mého obrazení, otkisla opět jiný rozhovor, jenž, jaký správně píšete, jest pouhý nesmysl a zvanst. Dopsal jsem panu Rosickému a upozornil jej na to, jak se znevažá mého jména a žádá jej, aby nedovolil pod mým jménem něco psát, ani pod jménem Nedbala. Myslím totiž, že mám na to právo, an jsem pívodecem omě rozhovorů, jež jsem psal pro Hospodář po 15 roků a jsou tedy jaksi s mým jménem srostlé. Však pochočil jsem špatně! Vzorek Vám zaslám ku prohlédnutí. Shledáte též, že dožívám vřelého uznání od přítele Rosického. Im, černoeh vykonal povinnost, černoeh může jet a k tomu dostane ještě kopanee! A jelikož si hájím čest a žádám, by se mně po právu stalo, křečkovatím, totiž psátkm jako křeček. Nečekával a neočekávám nikdy a od nikoho díků, ani uznání, ale po tom všem, co jsem pro H. udělal, neočekával jsem nadávek. Přejí Vám všeho zdu. Zůstávám Váš přítel — Vojta Chládek.

Po těchto událostech byl jsem toho mínění kmotra Dbalovi, jak to obyečně v podobných případech bývá, trochu drsně odpovědět. Minil jsem mu říci, mluví řečeno, za to hanebné pohanění měř všech rolníků a zejména členů Rolníckých Jednot a zvláště jejich úředníků, že jest velký osel — avšak po lepším uvážení, ač by to byl zasloužil, mu tak neřeknu. Naopak — jak se říká — každé zlo je k nějakému dobrému a podobně i zde. Kdyby by byl kmotr Dbal nie v tom osudném čísle H. nenapsal, tak bychom ani my "suekers" byli neznali své přátele. Teď je známe! Co mně můj dobrý přítel p. Chládek řekne, až se dozví, že se jeho soukromé dopisy dostaly veřejnosti, nevím. Budu ale pevně doufat, že mně to odpustí.

"Bábo Nedbaloje" jsem také dlužen svoji poklonou. V tom samém listu na str. 100 také zabroušila do třeb "rzavých Ajryši". Dle známek na její dlouhých usích doista to byla ona. Bába Nedbalova také držela řeč, to jest kázala v Besídce "tém ženskem" — jak ona jim říká. Tuto podávám několik "perli" z toho kázání. "Ale teď, rači abych na to v samým kvatu nastoupila, chei vám pověditi velkou novinu: Vonehá večer sedli sme a mým panem manželem pěkně v teple u kamen, holky s tím našim jako ná nastavajícím setmám ušilem v padluru. Pan Nedbal z dlouhých chvil byl křivákem trýsky a přitom mi vykládal, jaký toka vy-možnosti farmáři dělájí, jak jsou pokročili a jak se o každé sta-

rá, aby co nejvíce zbohatli, jako by toho nebylo dost, dyž každéj rok nákon tu vosmedesátku každéj příknuje a eště sem tam tu nákon stojku na banká pro stroje Přihodu uloží. Povidám: Šak si to taky zaslouží, ne? I tof se ví, povídal pan Nedbal a hned na to mi vysvětloval, že taky my musíme s ostatními držet krok a proto, že teď bude plně chodit do těch rolníckých schůzí a tam se zdělávat a dohlídne prej taky na to, aby i klnei jako synové naši, vo takovéj užiténej undrholit vie dbali. Ženský dráhý, to byla řeč, jako voda na suchej mlejín. Pochválila sem mu jeho dobrý omysl."

Bába Nedbaloje jest také "pota". Deklamuje "tém ženskem" takto:

O dceři.
Dcera číní stanost otcí,
mněj nad ní stráž ve dne v noci,
ať nechozí na besedu
a nebývá u susedů.
Nechť raděj doma sedí,
přelice neb jebly hlolí,
neb která ven rózka chodí,
přehází v to, což jí škodí.

Toto jest as desátý díl této deklamace.

Dobrá příčina k radosti. Manželé Stehselovi z Richardson, Kansas, píšu prof. Muellerovi, proslulému lékaři a odborníkovi v Štýrském Hradci, sdělující mu o léku, ježž optičil pro svého syna, a který ho uzdravil z choroby, kterou onen proslulý odborník prohlásil za nevyzpytatelnou, když k němu do Rakouska na poradu přijel. Dopis jejich zní následovně: Richardson, Kans., 21. červenca. Dr. Peter Fahrney & Sons, Chicago, Ill.

Čtení pánové:
Kéž vám bůh žehná za váš lék, Hoboko. Syn náš stížen byl od narození padoucníci. Radili jsme se mimo jiných lékařů se známým prof. Muellerem ze Štýrského Hradce v Rakousku, ale k naší znalosti pravil, že není pro něho naděje. To bylo v roce 1897. Rok na to vystěhovali jsme se do Ameriky a usadili v Kansas City, Mo. V roce 1900 zaslali jsme o vašem Hoboku od několika našich přátel. — Řekla jsem svému manžel: "Zkusme Hoboko u našeho malého Karlika." On však řekl, že mu neprospeje a že to bude pouze vyházoování peněz. —

Nedala jsem si však pokoje, dokud jsem léku nezkusila, a tak, bez vědomí manžela koupila jsem dvě láhve a počala lék dávatí našemu hochu. — Zpozorovali jsme zlepšení v jeho stavu. Záchvaty, ježž mival pravidelně každý den, přišly pouze jednou za týden. To nám poskytl nadějí. Pokračovali jsme s Hobokem, až vyničvali devět láhví. Záchvaty stávaly se méně častými, až přestaly úplně, a krom toho se také vzržení jeho velice zlepšilo. Bylo mu tehdy devět roků, nyní mu bude brzy sedmáet, a je zdrav a silen. Kéž vám bůh za to tisíckrát požehná. — Nemohla jsem odolati pokušení dopisati prof. Muellerovi v Rakousku, sdělující mu o Hoboku a uzdravení jim dosazeném, ale dovidám se, že profesor před nějakou dobou zemřel. Jsme vaší upřímní p. a p. George Stehsel.

I. H. C. GASOLINE ENGINES

Rozluštily otázku zjednané pomoci u sta farmářů.

Kolné stroje o 23 koňských silách.
Vodorovné stroje (přenosné a ustátené) o 4, 6, 8, 12, 14, 15 a 20 koňských silách.
Vzduchem chlazené stroje o 1 koňské silé.
Vlečné stroje o 10, 12, 15 a 20 koňských silách.
Taky potřebny k ležání, postřikování a řepání.

Předpokládáme, že chcete ležati písa, droiti kukufci, otáčeti čistič ubíh, řepati vodu, luati odstředivku, zvedati seno do senku a vykonávati jiné potřebné práce. Máte-li I. H. C. Gasolinový stroj, nepotřebujete jiné pomoci. Můžete spravovati a řiditi stroj zcela samí. Tímto způsobem můžete vykonávati (sout jiných prací na farmě, k nimž třeba by bylo práce dvou mužů. Budete přispívati, jak málo píše I. H. C. stroj potřebuje.

Stroj bude pracovati pro Vás uvnitř i venku, se vlnku i suchu, v horkém i studeném ovzduchu. Nelžete mít žádných obtíží s řízením tohoto stroje.

Navštivte nášho jednatele našeho společenství a požádejte o katalog a další podrobnosti. Písejte pro larovně návesní plakáty a brožury o "Vývoj síly."

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY OF AMERICA, Chicago, U. S. A.
(Incorporated)

Hospodářské stroje

všech možných druhů možno u nás obdržeti za ceny tak mírné jako nikde jinde.

Máte-li v úmyslu koupiti nějaký hospodářský stroj, necht' už je to pluh, rádio, brány, plečka, kultivator, drtič hrud, sazečka, mléčná odstředivka, sbrabovačka, rozsevačka, mlýnek na obilí, lis na seno, drolič, řezačka, šrotovák, žentour, lis na most nebo na vina, líben nebo větrník, nekupujte ničo dříve, dokud jste si neprohlédli náš velký katalog od stránky 359 až po 410. Na jmenovaných stránkách naleznete výběr všeho, co do oboru hospodářských a na každé farmě nutných strojů náleží.

Můžeme se vykáhati celou řadou pochvalných dovědčení od těch krajanů, kteří u nás ten neb onen stroj koupili.

Premiovou poukázku dáváme s koupí každého stroje. Seznam našich premií naleznete na barevných stránkách našeho velkého katalogu. Jestliže ho posud nemáte, piše nám a my vám jej zašleme zdarma a vyplaceně.

Písejte ještě dnes na jedny český zaslátelský dům v Americe.

U. S. MAIL ORDER HOUSE, Marshall Boul. and 21st Street, CHICAGO, ILL.

GEORGI & VITAK, (Five Louis Vitak)

Píse si o ceníky, jsou zdarma. 4663 Gross Av. cor. 47 and Ashland Av., Chicago

Prodáváme veškeré hudební nástroje za tovární cenu.

Jsmo výhradní vyrábitele vyhlášených "Pearl Queen" Concertin a máme též pravé české harmoniky nejlepší jakosti. — Jedini zástupcové pro Ameriku slavných a světově známých dechových nástrojů vyráběných V. F. Červeným a Symem pro které jsou odporučeni na všech světových koncertovních: v Praze, Paříži, Lipsku, Bruselu a jinde. Náš obrovský tovární sklad, přívos a vývos hudebních nástrojů po celé Americe dokazuje nejlépe pověst našeho obchodu a důvěru, kterou chováme u ct. obecnostva. [9m]

Nakladatel českých hudebnin. Sp rávky všech nástrojů se vyřizují:

Obydlí 2709 So. 19th St. Písárna 217 So. 14th St.
Telefon Douglas 7541. Telefon Douglas 114.

JOSEF KAVAN,
pojišťující jednatel,

v nejlepších a nejspolehlivějších společnostech, jež zastupuje hlavní jednatel Ed. Howell.

Jednatel pozemkový,
pro loty a domy v Omaze a South Omaze a farmy v okolí.

Každý bude poctivě a svědomitě obslužen. 1907

Novinky pro fonografy 150 nových válečkových českých a slovenských rekordů

pro Edisonovy a Columbia fonografy.

Rus 35c. Tacet \$4.20.

Expres vyplátní až na místo určeni při objednávce nejmenš jednoho tuctu. Na dubletu se nemasli. Ze jsou čísla některých rekordů s nového seznamu.

425 Hřbitove-Hřbitove-zahrado zelená. — 428 Touha po vlasti. — 432 Hoj Mařenku. — 439 Buď práci čest. — 441 He muž zde leží v rakvi tmelě. — 448 Přijde jaro přijde. — 457 Harmonice ubohá, kuplet. — 461 Spí Havličku. — 462 Smet Marica. — 463 Láska a špagát. — 466 Sevesveský plus, kuplet. — 467 A furt se de, kuplet. — 500 Pod tím našim okenečkem. — 510 Kdo za pravdu horí. — 400 Potičáti pepti, pochod a mnoho jiných. K dostání jediné u firmy.

Recepti výroby válečkových rekordů v Americe. Písejte na: Ed. Jedlička, 1324 First Av. New York

Nejlepší obuv z nejtvranlivější kůže
vyrábí továrna F. P. KIRKENDALL & CO., Omaha, Neb.

Znamení "E. Z." označuje nejlepší střešní pro rolníka neb dělníka, jelikož mají pochobe a vrobky z nejlepší a nejtvranlivější kůže a střevce označované hřbitov a příměnkem, jsou nejlepší obuvky pro zátek. Písejte se po nich a nekupujte jiné.

Vzhůru do nové české osady
U LUTHER, WYOMING.
do krajiny "Golden Prairie" svaně. Zde náleto, krajano, získupiti krásné a levné pozemky! Dobré vody hojnost. V této části státu můžete zabrat i domoviny (homestead).
O podmínkách držení viz návod. 30 c.
JOS. MOTIS, LUTHER, WY.